

Peter Skov Jakobsens tale ved Poul Schlüters bisættelse

Taler

Peter Henrik Skov-Jakobsen
Biskop

Dato

5. juni 2021

Sted

Holmens Kirke

Omstændigheder

Poul Schlüter var folketingspolitiker for Det Konservative Folkeparti og Danmarks statsminister fra 1982 til 1993. Han døde d. 27. maj 2021, 92 år gammel.

Prædikentekster

Paulus' Første Brev til Korintherne kapitel 13, vers 8
Johannesevangeliet kapitel 13, vers 34

Tænk sig at turde sige det! Tænk sig at stille sig frem i sårbarhed, storhed og menneskelighed og udtale dét, man gerne vil huskes for, og så tilføje:

»Jeg vil gerne huskes for det hele. Både de små og store beslutninger – også dem, der gik mig imod. Dem nænner jeg ikke at glemme.«¹

Der er både nænsomhed og bid i de ord. Det er et usentimentalt menneske, der tør sige dem. Det er også et sandhedssøgende menneske, ét der gerne finder veje, og som ikke er uvidende om, at magt, ansvar og agtelse for demokrati og liv skal følges ad.

Det var som om, Poul Schlüter med disse ord så på os med sit skarpe og venlige blik samtidig med, at det finurlige smil trak sig henover hans ansigt, og lod os vide, at han godt vidste, at hvis vi lod solen skinne på ham, ville han både stå der i lys og måske i triumf - og så ville han også kaste skygge. Og det var lige meget, hvor man stillede ham eller, hvor man stillede solen, så ville det være sådan.

Det var som om, Poul Schlüter sagde:

“Gå nu bare rundt om mig og tag mig endelig i øjesyn og døm og bedøm. Jeg ved godt, at jeg har overladt dommen om mig til jer. Sådan er det, når man har været statsminister i over ti år.”

“Kærligheden hører aldrig op”, skrev Paulus i sin tid til korinterne. Forudseenheden, talen, profetierne, klogskaben vil alle få en ende. Der kommer en dag, og vi kan ikke mere. Vi udsættes for den ultimative afmagt, døden, og kan kun håbe på og bede om, at de levende vil tænke på os og tale om os med medfølelse, omsorg og forhåbentlig også med hjertelighed - også selvom der både var det ene og det andet, som man gerne ville have gjort anderledes.

“Kærligheden hører aldrig op”, og derfor tør vi håbe på, at mennesker også fremover tør tage ansvar, handle, gribe magten og om nødvendigt tør risikere fejl i tillid til, at det altid er nemt at se, hvad man skulle have gjort; men virkeligheden er, at når man agerer politisk, er det mens man ser fremtiden og samtiden fragmentarisk.

Vi synger om dagen, der gryr, om stjernerne, der lyser for os, når det er nat, for at vi ikke må tro, at mørket ikke kan flækkes. Vi synger om grøft, mark og eng - om Guds sol, der går ind i sjæl og sind. Vi synger om livsfryd og alt smukt, vi ved - især synger vi om kærlighed.

Der vifter en Ånd gennem verden - den taler sandhed - den trøster – ja, om så den også benytter sig af de dybeste toner, så mærker vi, at ønsket om fred og forsoningen med vores modstander daler ned over os.

Hvor end I lader jeres øjne hvile i dette kirkerum, er der en skønhed, der kommer til udtryk. Det er jublen over livet, skabelsen, Gud og mennesker, der søger jeres sind.

Altertavlen og prædikestolen vil fortælle om en kærlighed til menneskeheden og til Gud, som skal vække vores længsler. Altertavle og prædikestol har siden slutningen af 1600-tallet stået her midt i magtens centrum og mindet om, at troen og bekendelsen udtrykker sig i kærlighed, håb, i retfærdighed, i mod, i visdom og i mådehold.

Der er et par historier, som magthavere altid har tumlet med. Én af dem er den om, hvorvidt ministre skal sige det, som kongen gerne vil høre - skal man kildre sine foresattes ører? Eller skal man forlade sig på sandheden og sige det, man ser?

Der er også den om hende, der var taget i ægteskabsbrud. De ville fange Jesus

med ord! De vidste, at der kun var én dom: Stening! De galpede op og skulle lige have hans nik til dødsstødet! Han bøjede sig ned, skrev i sandet, rejste sig langsomt og sagde: "Den uskyldige kan jo kaste den første sten."

Han fik dem til at tøve - vi hører endnu stenene dumpe ned på jorden! Ud af den korte stilhed kom der liv. Hendes liv og ikke mindst: De blev befriet fra at have gjort noget grusomt.

Ikke så sjældent spørger jeg mig selv, om den ville være gået i dag, hvor vi ikke helmer, førend vi har fundet ansvarlige? Men så meget mere er der grund til at erindre sig én af livets historier.

"I skal elske hinanden!" Havde Jesus fra Nazareth mindet dem om. Guds rige kan springe ud af hvert et sekund, hvis I elsker hinanden. Hold altid kærligheden i centrum. Tal gerne om tro og håb. Gør gerne retfærdige gerninger og agt hinanden. Men hold kærligheden i centrum.

I vores kultur står Menneskesønnen stadig centralt i vores tænkning. Heldigvis lyder der stadig ekkoer fra ham, der ikke kunne holdes tilbage af dom og død.

Ånden, der blæser, hvorhen den vil, holder os for eksempel fast på, at én af politikens opgaver er at styre magten - at holde retten i ære og at skabe fred og frihed.

Økonomien skal sørge for, at der kan produceres og handles, og alle skal have nok. Det handler ikke om brutal udnyttelse, og ingen skal udelukkes.

Når vi taler om kultur, sprog og sindelag handler det om at styrke menneskers agtelse for hinanden og dele visdom. Vi må ikke misbruge ordene og udbrede løgne og misforståelser om hinanden, og hadet må vi aldrig få til at flamme op.

Mie, forleden fredag sad vi i jeres hjems hjerte, det store køkken. Du fortalte oprigtigt og glad om jeres liv. Kærligt og omsorgsfuldt fortalte du om jeres sidste dage. Du var så glad, at alle I, som er Poul Schlüters nærmeste, nemlig Anne-Marie, Peter, Søren, Carina og Niklas, i løbet af dagene fik talt og taget afsked.

Det siger alt om dig, at du særligt lagde mig på sinde, hvor svært dette var for børnene, for deres mor Majken, Poul Schlüters første hustru, døde et par dage

før, og så nævnte du, at det måtte siges, at Lisbeth havde været en stor kærlighed, og sorgen over hende var dyb.

Og så brød du ud og fortalte om jeres kærlighed, jeres samtaler og engagement. Dine ord dansede henover scenen, og du udtrykte det alt sammen: Glæde, omsorg, fortvivlelse, mørke, frygt, irritation - men fortegnet var en forelsket kærlighed!

I har begge været mennesker med stort engagement i det, der var jeres bestemmelse i livet. Meninger, tanker, kunst - alt var der plads til.

Du kunne ikke dy dig for lige at nævne, at Poul ved en lejlighed, hvor det vist gik særligt højt på det Kgl. Teater, tørt havde bemærket, at det her var den omvendte verden, for der var for meget politik på det Kgl. Teater og for meget skuespil på Christiansborg.

Poul Schlüter havde denne enestående evne til med humor at holde koncentrationen oppe; og han kunne afmontere en eventuel selvhøjtidelighed eller en overophedet situation. Han var god til med sine omgivelser at øve sig i at være menneske i alvor og med glæde.

Jeg tror, at sønderjyden, født i Tønder, havde en særlig glæde ved at fortælle forbundskansler Kohl - under dennes besøg i Tønder i 1985 - om grænselandets indviklede nationale historie. Jeg har hørt, at Poul Schlüter skulle have sagt: "Det var sandelig godt, at grænsen blev trukket her, ellers var det mig, der havde været forbundskansler!"

Mon ikke den bemærkning skabte plads til forhandling, hjertelighed og efterlod et indtryk af et menneske - et rigtigt menneske.

Også i dag stiger der kulde fra en kiste og vemodet sænker sig om os. Forhåbentlig er vemodet ledsaget af taknemmelighed for et langt, begivenhedsrigt og arbejdsomt liv, som blev sat ind for en sag. Poul Schlüter arbejdede for demokrati og for vores land, at Danmark måtte få en væsentlig position. Når vi går herfra, så lad os huske på, at Poul Schlüter bad os huske det hele.

Se også op øverst på prædikestolen og albertavlen. Allerøverst står og sidder den

velsignende Kristus. På albertavlen sidder han på jordkuglen og favner hele verden. Han beder os elske verden, jorden, universet.

Han beder os forson os med vores modstandere og være barmhjertige, og så længe Ånden blæser, hvorhen den vil, skal det nok gå, og vi skal bare tage livet og beslutningerne på os og lede efter det gode samfund - altså dér, hvor tillid og tilgivelse bryder ud og skaber længsel efter sand menneskelighed.

1. DR interview maj 2017

Kilde

Koebenhavnsstift.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Begravelsestale, Det Konservative Folkeparti, Mindetale, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-skov-jakobsens-tale-ved-poul-schluters-bisaettelse>